

Kayıp eşyâ

İzmir'den okuyucumuz: “Kayıp bir eşyâ bulduğumuzda neler yapmalıyız? Kayıp eşya kullanılır mı? Kullanılırsa şartları nelerdir?”

Buluntu mallara, yani yolda veya umûmî bir yerde bulunan ve sahibi bilinmeyen mallara İslâm hukukunda “lukâta” denir.

Lukâtâyı almanın hükmü ikidir:

1- Eğer lukâtânın kaybolacağı, telef olacağı, zayi olacağı, çalınacağı ve sair olumsuzluklarla mal sahibine ulaşmayacağı anlaşılırsa, mal sahibine ulaştırmak amacıyla el koymak farzdır.

2- Eğer lukâtâ zayi olma, çalınma ve telef olma korkusu duyulmayan ve mal sahibine ulaşacağı bilinen emin bir yerde bulunuyorsa onu oradan almak farz değildir.

Kayıp bir mal bulunduğunda, imkânlar ölçüsünde elde bulunan bütün duyuru araçları kullanılarak ilân edilir. İlân edilirken malın cinsi, miktarı, modeli, markası, tipi vs. mal sahibini keşfetmeye yarayan özellikleri açıklanmaz. Böylece malın, mal sahibi olmayan birisi tarafından alınmasına da engel olunmuş olur.

Sosyal iletişim araçlarıyla yeterli derece ilân edildikten sonra buluntu malın sahibi ortaya çıkmamışsa, bulan kimse serbesttir: Dilerse onu bir süre daha elinde tutar, dilerse bir fakire geçici sadaka olarak verir. Dilerse ve kendisi de fakir ve muhtaç durumdaysa bu malı kendisi kullanır. Şayet bir süre sonra mal sahibi ortaya çıkarsa, mal tekrar mal sahibine iade edilir veya bedeli ödenir.

Sahibinin lukâtâyı aramayacağını bilen kişi bundan faydalanabilir. Meselâ devşirilmiş bahçeden arta kalan veya yere dökülen meyveden sahibinin yararlanmayacağı kesin olarak biliniyorsa, toplanıp kullanılabilir.

Fakat sahibinin bunu kullanmayacağı bilinmiyorsa, bu mal kullanılamaz; mal sahibi haberdar edilir. Mal sahibi bilinmiyorsa ilân edilir.¹

Duâ

Allah'ım! Bizi Kendine kul eyle! Kalbimizi yüce Zâtına âit marifetle doldur! Kalbimize şeytana âit vesvese, evham, kötü duygular, kin ve nefret verme! Kalbimize rızân ile çerçevlenmiş şekilde sevgi, şefkat, insaf ve merhamet ver! Bizi sevgisiz kılma! Bizi şefkatsiz kılma! Bizi insafsız kılma! Bizi merhametsiz kılma! Bizi acımasız kılma! Bizi adâletsiz kılma! Bizi zâlim kılma! Bizi fesatçı kılma! Bizi münkir kılma! Bizi kul hakkıyla huzuruna aldığıın kullarından eyleme! Bizi bağışladığıın kullarından eyle! Müslümanlarla helâlleşme fırsatı vermeden canımızı alma! Müslümanlarla ve akrabalarımızla helâlleşmemizi nasip kıl ve kolaylaştır!

Dipnotlar:

1- Fetâvâ-yı Hindiye, 4/377